پرونده

دبیر کل جدید سازمان ملل دوست صمیمی رژیم صهیونیستی است

مسئولان رژیم صهیونیستی فاش کردند که آنتونیو گوتیرس، نخست وزیر سابق پرتغال که شورای امنیت او را به عنوان دبیر کل سازمان ملل انتخاب کرده، دوست صمیمی این رژیم است. نماینده رژیم صهیونیستی در سازمان ملل هم از انتخاب «گوتیرس» به سمت دبیر کلی استقبال کرد.

اعضای شورای امنیت روز پنج‌شنبه در نشست خود آنتونیو گوتیرس را رسماً به عنوان جانشین دبیر کل سازمان ملل انتخاب کردند و قرار است نام او به عنوان جانشین بان کی‌مون به مجمع عمومی سازمان ملل ارائه شود. بان کی‌مون نیز از اینکه گوتیرس جانشین او شود ابراز خرسندی کرده است. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی فلسطین، شماری از مسئولان رژیم صهیونیستی روز جمعه در گفت‌وگو با روزنامه عبری‌زبان «جروزالم پست» اعلام کردند که گوتیرس یکی از نزدیک‌ترین دوستان شیمون پرز، رئیس سابق رژیم صهیونیستی و ایهود باراک، نخست وزیر سابق این رژیم است و در سال ۱۹۹۳ نیز به عنوان دبیر کل حزب سوسیالیست پرتغال به فلسطین اشغالی سفر کرده و با پرز نیز دیدار کرده بود. وی از همان زمان روابط دوستانه و نزدیکی هم با پرز و هم با ایهود باراک داشته است. ماشیه هاریش، وزیر سابق صهیونیستی که قبلاً با گوتیرس دیدار کرده است، می‌گوید که او به جریان چپ‌گرای تندرو اروپا وابسته نیست و هرگز دیده نشده که علیه رژیم‌صهیونیستی موضعی اتخاذ کند. وی تصریح کرد که او به نسبت بان کی‌مون مواضع عادلانه‌تر و منصفانه‌تری در رابطه با اسرائیل دارد. ایهود باراک نیز در جریان سفر به نیویورک در ۲۰ سپتامبر گذشته با گوتیرس دیدار و تصویری را نیز همراه با او در صفحه شخصی خود در سایت توئیتر منتشر کرده بود. باراک در گفت‌وگو با رادیو سراسری رژیم صهیونیستی اظهار داشت که گوتیرس قبلاً کمک‌های زیادی به اسرائیل در اتحادیه اروپا و اتحادیه جهانی سوسیالیست‌ها کرده است. آنتونیو گوتیرس پرتغالی روز پنج‌شنبه پس از رأی شورای امنیت سازمان ملل نخستین سخنرانی‌اش را به چهار زبان انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی و پرتغالی ایراد کرد. وی گفت که جهان با مشکلات بی‌شماری دست و پنجه نرم می‌کند و سازمان ملل چالش‌های زیادی پیش رو دارد. او گفت که شورای امنیت با سرعت و اجماع وی را برگزیده و ابراز امیدواری کرد که این موضوع نمادی باشد از وفاق و همبستگی شورای امنیت برای مقابله با چالش‌های عصر حاضر. قرار است هفته آینده مجمع عمومی سازمان ملل دبیر کلی گوتیرس را به رأی بگذارد. اگرچه عمدتاً این رأی‌گیری جنبه نمایشی دارد. به این ترتیب به احتمال قریب به یقین گوتیرس نهمین دبیر کل سازمان ملل خواهد بود.

رویکرد

العبادی خطاب به ترکیه: حاکمیت عراق «خط قرمز» است

نخست‌وزیر عراق حضور نیروهای ترکیه در خاک این کشور را موضوعی بسیار خطرناک دانست و با بیان اینکه حاکمیت عراق خط قرمز است، تأکید کرد که دولتش از ترکیه نخواسته است به عراق نیرو اعزام کند.

اعزام نیروهای نظامی ترکیه به شمال عراق در آستانه شروع عملیات موصل، مرکز خلافت خودخوانده داعش خشم مقامات عراقی را برانگیخته و تنش‌ها بین دو کشور را افزایش داده است. به گزارش شبکه السومریه، حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق روز پنج‌شنبه در کنفرانس هیئت عالی هماهنگی استان‌ها در بغداد گفت: «هیچ توجیهی برای حضور نیروهای ترکیه در عراق وجود ندارد.» وی با بیان اینکه عراق خواستار حضور هیچ نیروی نظامی بیگانه‌ای در خاک این کشور نشده است، افزود: «استقرار نیروهای ترکیه در خاک عراق بسیار خطرناک است و دولت خواستار حضور این نیروها نشده است.» العبادی خاطرنشان کرد: «حاکمیت عراق خط قرمز است و ترکیه باید به حاکمیت ما احترام بگذارد؛ ما نمی‌خواهیم با ترکیه درگیر شویم و ترکیه گمان نکند که حضور نیروهایش در عراق برای آنان تفریحی خواهد بود.» وزارت امور خارجه عراق روز پنج‌شنبه اعلام کرد که به صورت رسمی از شورای امنیت خواسته است جلسه‌ای فوری را برای بررسی تجاوز ترکیه به خاک عراق و دخالت در امور داخلی این کشور برگزار کند. شیخ قیس الخزعلی، رهبر جنبش عصائب اهل‌الحق هم روز جمعه در واکنش به حضور نیروهای ترکیه در خاک این کشور گفت: «نیروهای مردمی (حشد الشعبی) عراق در عملیات آزادسازی شهر موصل از اشغال تروریست‌های داعش، شرکت خواهند کرد و اجازه نخواهیم داد نیروهای ترکیه در این عملیات شرکت کنند.» از سوی دیگر، نخست‌وزیر ترکیه درباره اظهارات اخیر مقامات عراق علیه حضور نیروهای ترکیه در پایگاه بعشیقه گفت که این اظهارات تهدیدآمیز و تحریک‌کننده است. بنعالی ییلدیریم، نخست‌وزیر ترکیه روز جمعه گفت: «سربازان ترکیه به مأموریت خود ادامه خواهند داد. نیروهای کشورمان امروز به آنجا نرفته‌اند که این اظهارات از سوی عراق بیان می‌شود. این نیروها مدتی است آنجا هستند و اقدامات سازنده‌ای انجام داده‌اند و مسئولیت‌شان ایجاد آرامش است. دولت عراق به جای پرداختن به این مسئله برای مبارزه با گروه‌های تروریستی وارد عمل شود.» وی ادامه داد: «نیروهای ما در بعشیقه در شمال عراق، با داعش مبارزه می‌کنند. مواضع ما در برابر عراق خصومت‌آمیز و از روی دشمنی نیست.» پارلمان ترکیه اخیراً با تمدید مأموریت نیروهای نظامی این کشور در سوریه و عراق به مدت یک سال دیگر موافقت کرده است.

واکنش

سازمان ملل: سعودی به نقض حقوق کودکان پایان دهد

کمیته حقوق کودکان سازمان ملل متحد از ریاض خواست به تبعیض شدید علیه دختران پایان دهد و قوانین مربوط به سنگسار، قطع اعضای بدن، شلاق زدن و اعدام کودکان را لغو کند.

۱۸ کارشناس مستقل کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، پیشینه ریاض را در رعایت و اجرای پیمان حفاظت از حقوق افراد زیر ۱۸ سال، بررسی کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری رویترز، کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل متحد به شدت از این موضوع ابراز نگرانی کرده‌اند که ریاض هنوز دختران را به عنوان انسان‌های برخوردار از حقوق کامل به رسمیت نمی‌شناسد، به اعمال تبعیض شدید علیه آنان در قوانین و عمل ادامه می‌دهد و نظام قیمومیت و سرپرستی مردان را برای آنان، اجرا می‌کند. اما «بندربن محمد العیبان» رئیس کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی و رئیس هیئت این کشور در این کمیته، مدعی شد: «با اینکه قوانین اسلام و شریعت از همه قوانین و پیمان‌ها شامل کنوانسیون حقوق کودکان بالاتر است، اما اراده سیاسی ریاض بر حفاظت از حقوق کودکان قرار دارد.» این کارشناسان در گزارش خود گفتند که از نگرش‌های سنتی، مذهبی و فرهنگی نباید برای توجیه موارد نقض حقوق دختران درباره برخورداری از مساوات استفاده شود. این کارشناسان گفتند: «کودکان خانواده‌های شیعه و دیگر اقلیت‌های مذهبی این کشور همیشه در مورد دسترسی به مدرسه و برخورداری از عدالت دچار تبعیض هستند.» این گزارش می‌افزاید: ۴۷ نفری که در دوم ژانویه ۲۰۱۶ اعدام شدند بزرگ‌ترین اعدام گروهی به اتهامات امنیتی در چند دهه گذشته در عربستان بود و شامل یک روحانی برجسته شیعه نیز شد، دست کم سن چهار تن هنگام محکوم شدن به اعدام زیر ۱۸ سال بود. این کارشناسان از مقام‌های سعودی خواستند همه ماده‌ها و بندهای گنجانده شده در قوانین و مقررات این کشور را که سنگسار، قطع اعضای بدن و شلاق زدن کودکان را مجاز می‌شمارد، لغو کنند. این نهاد بین‌المللی همچنین در گزارش خود استفاده نیروهای سعودی از سلاح گرسنگی و قحطی علیه نیروهای جنبش مقاومت مردمی یمن را نیز محکوم کرده است.

واکنش روسیه به گزارش‌های غیررسمی از طرح‌های نظامی امریکا

مسکو: حمله به ارتش سوریه یعنی حمله به روسیه

گزارش یک
محمد بابایی

در عرصه سیاست جهانی به نظر می‌رسد همه چیز در حال حاضر بر مدار حلب می‌چرخد؛ تحولات میدانی و دیپلماتیک بر سر این شهر پس از گذشت پنج سال جنگ چندبعدی و چندجانبه به نقطه حساسی رسیده است، ارتش سوریه با حمایت هوایی و زمینی متحدان خود یکی پس از دیگری در حال تسلط بر آخرین مناطق تحت کنترل گروه‌های مسلح تحت حمایت غرب در حلب است و بنابر گفته منابع نزدیک به مخالفان این شهر «طی چند هفته آینده به صورت کامل سقوط خواهد کرد» اما در عرصه دیپلماتیک وضعیت بسیار پیچیده است، هر لحظه احتمال می‌رود امریکایی‌ها برای جلوگیری از سقوط کامل حلب، دست به اقدام مستقیم نظامی حتی شده در «سطح محدود» بزنند و همین مسئله به نظر می‌رسد روس‌ها را وادار کرده اعلام کنند هر گونه حمله به ارتش سوریه حمله به ارتش روسیه است و قطعاً اس-۳۰۰ و اس-۴۰۰ روسی واکنش نشان خواهد داد.

«ایگور کوناشنکوف» سخنگوی وزارت دفاع روسیه روز پنج‌شنبه گفت: «برخی از رسانه‌های غربی مذاکرات «درز» کرده از کاخ سفید در خصوص احتمال حمله موشکی و هوایی امریکا به مواضع ارتش سوریه را منتشر کرده‌اند آن گونه که تاریخ نشان می‌دهد، درز اخبار اینچنینی، اغلب مقدمه‌ای برای انجام عملیات و اقدامات تهاجمی بوده است.» طی چند روز گذشته گزارش‌های زیادی از احتمال اقدام نظامی امریکا در سوریه منتشر شده است و همزمان بعضی رسانه‌ها و اندیشکده‌های امریکایی فشار زیادی بر باراک اوباما وارد می‌کنند تا از گزینه نظامی حتی شده در سطح محدود در سوریه استفاده کند. واشنگتن‌پست اواخر هفته گذشته با اشاره به بازگشت گزینه نظامی روی میز رئیس جمهور امریکا، به نقل از یک مقام امنیتی نوشت که گزینه نظامی می‌تواند احتمالاً «شامل بمباران پایگاه‌ها و باندهای پروازی نیروی هوایی سوریه با موشک‌های کروز و سایر تسلیحات دوربرد از هواپیماها و کشتی‌های ائتلاف شود.» بنابر نوشته واشنگتن‌پست، «پیشنهاد دیگر این است که برای دور زدن شورای امنیت و دور ماندن از انتقادات و فشارهای بین‌المللی به خاطر حمله بدون مجوز سازمان ملل، این حملات به صورت پنهان و بدون اعلان عمومی انجام بگیرد.»

■ **عزم مسکو برای دفاع از دمشق**

اظهارات سخنگوی وزارت دفاع روسیه درباره این گزارش‌ها، نشان می‌دهد مسکو احتمال اقدام نظامی امریکا در سوریه را جدی گرفته و به آماده‌باش درآمده است. کوناشنکوف با اشاره به اینکه «سامانه‌های موشکی دفاعی اس-۳۰۰ و اس-۴۰۰، در سوریه مستقر شده‌اند که می‌تواند هر گونه هدف هوایی غیرمنتظره و شناسایی نشده را هدف قرار دهد»، هشدار داد: کاربران و افراد روسی که این سامانه موشکی را هدایت می‌کنند، وقت آنچنانی برای تشخیص اهداف هوایی ندارند، از همین رو واکنش‌ها ممکن است فوری و آنی باشد.» بنا به اعلام وزارت دفاع روسیه، هر گونه حمله موشکی و هوایی به مواضع نیروهای سوری، ممکن است جان نیروهای روسی مستقر در این مناطق را تهدید کنند. همزمان با این اظهارات کوناشنکوف، روسیه اعلام کرد سومین ناو موشک‌انداز این کشور روز پنج‌شنبه به سمت سواحل سوریه حرکت خواهد کرد. پیشتر ناوهای روسی «سرپوخوف» و «زلیونی دال» که مجهز به موشک‌های کروز «کالیبر» هستند به سواحل سوریه در دریای مدیترانه اعزام شده بودند. بحران سوریه طی چند هفته گذشته وارد مراحل حساسی شده است؛ پس از اینکه توافق آتش‌بین روسیه و امریکا با موفقیت همراه نبود، سوریه و متحدانش تسلط کامل بر شهر حلب را در دستور کار خود قرار دادند. حلب که قبل از آغاز بحران سوریه به پایتخت اقتصادی این کشور معروف بود و دومین شهر بزرگ سوریه محسوب می‌شود، از اهمیت زیادی برخوردار است و به همین دلیل نبرد بر سر این شهر به «مادر جنگ» معروف شده یعنی هر کدام از طرفین جنگ بتواند به صورت کامل بر این شهر مسلط شود، پیروز نهایی جنگ خواهد بود. با تشدید حملات نیروهای متحد از آسمان و زمین مناطق تحت کنترل گروه‌های مسلح تحت حمایت غرب یکی پس از دیگری در حال سقوط است. روز پنج‌شنبه نیروهای مقاومت موفق شدند کنترل ارتفاع «الشیخ سعید» را به دست گیرند؛ ارتفاعی که مشرف بر مناطق «العامریه و السکریه» واقع در شمال کارخانه سیمان حلب است. با پیشروی‌های اخیر نصف مناطق تحت کنترل شورشیان در حلب به کنترل دولت درآمد. در همین حال رسانه‌های غربی به نقل از منابع آگاه گزارش دادند مواضع شورشیان در حلب طی چند هفته آینده سقوط خواهد کرد.

■ **تماس تلفنی «کری»**

ساعاتی پس از اینکه روسیه تأکید کرد هر گونه حمله به سوریه را حمله به خود می‌بیند، وزیر خارجه امریکا با همتای روسی خود تماس گرفت. «مارک تونر» سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفته است، کری در این گفت‌وگو تأکید کرده که امریکا همچنان به تلاش برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک در خصوص بحران سوریه اصرار دارد. ناظران این تماس وزیر خارجه امریکا را نشانه ناامیدی امریکا از گزینه‌های نظامی توصیف کردند چرا که واشنگتن روز دوشنبه گذشته (۱۲ مهر) اعلام کرد به دلیل بی‌فایده بودن مذاکرات سیاسی، امریکا تماس‌های دوجانبه با مسکو درباره حل بحران سوریه را به حالت تعلیق درآورده است اما این تعلیق مذاکرات از طرف امریکایی‌ها با تماس جان کری با لاوروف بیشتر از ۴۸ ساعت طول نکشید.

آمانو: برجام شکننده است

بی‌اعتمادی بین ایران و امریکا اشتباهات کوچک را تبدیل به مسائل بزرگ می‌کند

گزارش ۲

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که تاکنون چند مرتبه گزارش کرده ایران به تعهداتش در توافق هسته‌ای با ۵+۱ متعهد بوده، هشدار داد بی‌اعتمادی بین ایران و امریکا باعث شده برجام توافقی شکننده باشد. تقریباً همزمان با سخنان یوکیو آمانو، وندی شرمن نفر دوم تیم مذاکره‌کننده امریکایی در مذاکرات گفت: «من به ایران اعتماد ندارم و آنها نیز به من اعتماد ندارند.»

به گزارش «جوان»، یوکیو آمانو در گفت‌وگو با خبرگزاری DPA آلمان گفته که اعتماد کمی بین ایران و امریکا وجود دارد و همین موضوع باعث شده که به گفته او «اجرای توافق همچنان شکننده» باشد. آمانو معتقد است به دلیل بی‌اعتمادی بین ایران و امریکا «اشتباهات فنی کوچک و انجام ندادن تعهدات کوچک می‌تواند تبدیل به مسئله سیاسی بزرگی شود که نمی‌تواند اثر منفی گسترده‌ای بر توافق داشته باشد.» وی افزود: «در نبود اعتماد، اشتباهات کوچک، تبدیل به مسائل بزرگی می‌شود.» به گفته مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، انتخابات آتی در امریکا و همچنین ایران، برای توافق هسته‌ای بر سر برنامه هسته‌ای ایران، بی‌اطمینانی به وجود می‌آورد: «نتیجه انتخابات در امریکا چطور خواهد بود؟ نتیجه انتخابات ایران چه خواهد شد؟» با این حال، آمانو معتقد است تنش کنونی بین روسیه و امریکا بر سر سوریه بر برجام اثر منفی نخواهد گذاشت، چون که به گفته او «این اولین باری نیست که روابط بین امریکا و روسیه دچار بالا و پایین می‌شود.»

■ **شرمن: مذاکره بر اساس بی‌اعتمادی بود**

وندی شرمن معاون سابق وزیر خارجه امریکا و عضو تیم مذاکره‌کننده امریکا با ایران در مذاکرات هسته‌ای روز چهارشنبه در مؤسسه سیاست حضور یافت و نظرات خود را درباره توافق هسته‌ای با ایران ابراز کرد. او که در گفت‌وگویی با عنوان «تور زمان‌های پیچیده» بر چالش‌های رئیس جمهور آتی امریکا متمرکز شده بود توافق هسته‌ای با ایران را «بهترین راه‌حل در میان گزینه‌های کاملاً بد» توصیف کرد و گفت که توافق هسته‌ای با ایران بر اساس راستی‌آزمایی پایه‌گذاری شده است نه اعتماد: «من به ایران اعتماد ندارم، آنها نیز به من اطمینان ندارند.» او به جمله‌ای از هیلاری کلینتون وزیر خارجه سابق امریکا اشاره کرد که گفته است توافق هسته‌ای بر اساس «بی‌اعتماد باش و راستی‌آزمایی کن» بنا نهاده شده است. وندی شرمن گفت: «توافق هسته‌ای ایران دسترسی دولت ایران به مواد هسته‌ای را به روشی قابل راستی‌آزمایی محدود کرد.»

■ **فابیوس دبه امریکا را تأیید می‌کند**

وزیر خارجه سابق فرانسه که در مذاکرات هسته‌ای ۵+۱ با ایران حضور داشته، آنچه را که علی‌اکبر صالحی دبه امریکایی‌ها در مذاکرات توصیف کرده، تأیید کرد. علی‌اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ گفته بود که از حالا طرف مقابل روی یکسری از مسائل دبه درآورده و روی موضوعاتی که بر سر آنها تفاهم کرده‌ایم، دبه می‌کند. به گزارش فارس، لوران فابیوس در گزارشی ۲۶ صفحه‌ای که در فصلنامه واشنگتن به چاپ رسیده گفته است، این گفته تیم ایرانی درست بوده و کری خواسته‌های تازه‌ای را مطرح می‌کرده است. وی نوشته است: «معلوم نبود که (امریکایی‌ها) این کار را تحت فشار کنگره انجام می‌دهند یا می‌خواهند خواسته‌های تازه‌ای مطرح کنند تا بعداً در مذاکرات از آنها استفاده کنند.» فابیوس تیم ایرانی را به وقت‌کشی در بخش‌های هسته‌ای توافق با هدف امتیازگیری در مسئله تحریم‌ها متهم کرده است. وی نوشته است که از چهارم تا ششم ژوئن ایرانی‌ها به طور کامل مانع نگارش متن و ضمائم بودند و طرف مقابل را به مطرح کردن درخواست‌های جدید متهم می‌کردند. وزیر خارجه سابق فرانسه به روند مذاکرات در دوران آقای جلیلی پرداخته و نوشته است در حالی که ۵+۱ به دنبال توقف غنی‌سازی ۲۰ درصدی، خروج اورانیوم غنی‌شده از ایران و تعطیلی سایت غنی‌سازی فردو بود، طرف ایرانی از پاسخ به این خواسته‌ها سر باز می‌زد. به گفته فابیوس، ایران روز ۲۴ جولای ۲۰۱۲ در نشستی در استانبول میان «هلگا اشمید» معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و «علی باقری» معاون وقت جلیلی، طرحی را ارائه کرده که بر اساس آن غنی‌سازی ۲۰ درصدی ایران در قالب روندی ۹ مرحله‌ای و به صورت تدریجی به حالت تعلیق درآمده و در مقابل باید تمام تحریم‌های یک‌جانبه و چندجانبه علیه تهران برداشته می‌شد.

■ **مذاکرات پنهان امریکا با ایران**

وزیر خارجه سابق فرانسه به وقایع نوامبر ۲۰۱۳ اشاره کرد، زمانی که به گفته او امریکایی‌ها که تا پیش از آن با کارشناسان درجه دوم‌شان در مذاکرات کارشناسی حضور داشتند، ناگهان سندی کاملاً متفاوت را بین اعضای ۵+۱ توزیع کردند که در آن خط سیری برای مذاکرات ترسیم شده بود که مؤلفه‌های پیشنهاد ظریف از جمله فاز نخست، فاز نهایی و اهداف مشترک را داشت. فابیوس می‌گوید افشای وجود یک کانال مخفی مذاکرات دوجانبه میان تهران و واشنگتن به بروز درگیری لفظی شدیدی میان نماینده امریکا و فرانسه منجر شد، اما نهایتاً همین سند مبنای مذاکرات قرار گرفت. آنطور که فابیوس نوشته، این تغییر ناگهانی سند، با واکنش تند ظریف نیز مواجه شده و او حتی تهدید کرده که ممکن است ایران به کلی از مذاکرات خارج شود. با وجود این طرفین نهایتاً موافقت کرده‌اند که مذاکرات کارشناسی برگزار کنند و این اصلاحات بررسی شوند. فرانسه هم همان زمان به امریکا هشدار داده است که نباید مذاکره مخفی با ایران را تکرار کند.

■ **اختلاف وزارت خارجه و سازمان انرژی اتمی**

فابیوس به تشریح روند ادامه مذاکرات پرداخته و نوشته است که در طول مذاکرات اعلام تحریم‌های جدید امریکا علیه شخصیت‌های ایران و رونمایی ایران از نسل جدید سانتریفیوژهایش، موجب وقفه در مذاکرات شد. وی مدعی است که تیم هسته‌ای ایران رویکرد سختگیرانه‌تری در مذاکرات داشته و تلاش می‌کرد از اینکه دستاوردهایش به عنوان امتیاز خرج شود، جلوگیری کند. نهایتاً آژانس موافقت کرده ایران سانتریفیوژ جدیدش را حفظ کند، مشروط بر اینکه آن را به منابع اورانیوم متصل نکند. به گفته فابیوس، در طول مذاکرات اصلی، یعنی دوره پس از برنامه اقدام مشترک، امریکا و فرانسه سخت‌ترین مواضع را داشتند، انگلستان و آلمان موضعی میانه داشتند و به طولانی کردن زمان گریز راضی بودند و روسیه هم موضعی سهل‌گیرانه داشت و علاوه بر تأکید بر لزوم به رسمیت شناختن حق ایران برای غنی‌سازی، عنوان می‌کرد که کنار گذاشتن سایت فردو دشوار است و ضمناً نباید مسئله موشک‌های بالستیک را وارد مذاکرات هسته‌ای کرد. وی با اشاره به اینکه در همان دوران ایران نسبت به اینکه رفع تحریم‌ها بر اساس برنامه اقدام به درستی اتفاق نیفتاده و تنها روی کاغذ مانده، مدعی شده است که سردرگمی بانک مرکزی و ناتوانی مقامات ایرانی در تصمیم‌گیری در مورد نحوه استفاده از این منابع دلیل اصلی بروز مشکل در جابه‌جایی این مبالغ بود.

■ **فرار از شنود**

فابیوس در گزارش خود به اولین مورد از تمدیدهای چند باره مذاکرات اشاره کرده و نوشته است در این برهه تیم مذاکره‌کننده فرانسه برای فرار از دستگاه‌های شنود، به پارک نزدیک محل مذاکره می‌رفته و در همین محل هم بوده که رویکرد تازه برای حل مسئله ابعاد احتمالی، با عنوان «فهرست محدودکننده» تدوین شده است. وزیر خارجه فرانسه سپس به بیان جزئیات مذاکرات پرداخته تا به دومین تمدید مذاکرات رسیده است. در آن زمان مذاکرات به صورت دومرحله‌ای تمدید شد: یک دوره چهار ماهه برای تصویب چارچوب سیاسی و یک بازه سه ماهه برای مسائل فنی. به گفته فابیوس، این بازه زمانی پیشنهاد فرانسه بود، در حالی که کری با آن مخالف بوده و می‌گفت که نمی‌تواند کنگره را بیش از این «معطل» نگه دارد. با وجود این پاریس معتقد بوده به دلیل فشار تحریم‌ها، زمان به نفع غرب در گذر است. وی در ادامه توضیح داده که طرفین چطور بعد از کش و قوس‌های فراوان، بعد از ورود «علی‌اکبر صالحی» رئیس سازمان انرژی اتمی به مذاکرات، بالاخره به رقم حدود ۶ هزار سانتریفیوژ رسیده‌اند و «پیشرفتی واقعی» کرده‌اند.

■ **فکت‌شیت امریکایی**

فابیوس در بخش دیگری از گزارشش، به نحوه انتشار فکت‌شیت امریکایی اشاره و تلویحاً تأیید کرده که واشنگتن برخلاف قولی که داده بود این سند را منتشر کرده است. وی نوشته است: «سند لوزان، به خودی خود سه نسخه با محتوایی متفاوت داشت، اما آن نسخه‌ای که در ساعت ۶:۴۵ صبح ثبت شده بود، رسمی به شمار می‌رفت. سندی که حاوی مفاد کلیدی توافق بود، علنی نشد، اما ۵+۱ و ایران تصمیم گرفتند مشروط بر اینکه تناقضی در گفته‌های طرف‌های مذاکره پیش نیاید، می‌توان محتوای سند را علنی کرد.» وی افزود: «این، اصل عدم تناقض‌گویی بود که کری خیلی به آن علاقه داشت... اما امریکایی‌ها بلافاصله آن را نقض و فکت‌شیتی را به کنگره ارائه کردند که دیدگاه ایالات متحده (در مورد توافق) را با قرائتی مثبت ارائه می‌کرد.»

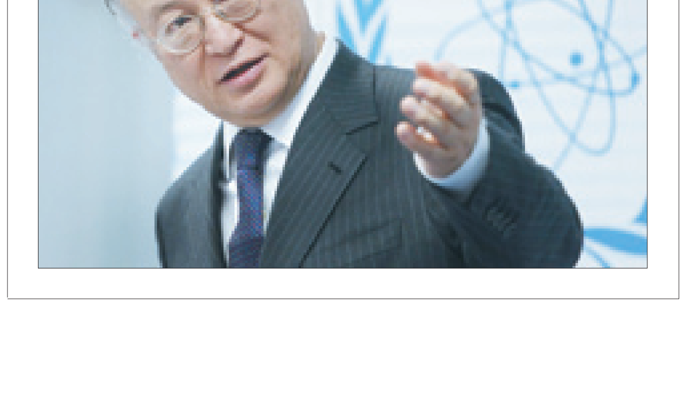

نگاه

هادی محمدی

منطقه عملیات ممنوع برای امریکا

قدرت‌های بزرگ و به ویژه امریکا، معمولاً سیاست‌های اعمالی خود را با خط و نشان‌های نظامی یا رجزخوانی‌های ارعابی به طرف‌های مقابل خود تحمیل می‌کنند. در دهه‌های گذشته که امریکا در مجموعه مؤلفه‌های قدرت خود شرایط بهتری داشت، هر گاه ناوهای جنگی یا هواپیمابر آنها به سوی یک مقصد به حرکت درمی‌آمدند، کشورهای هدف دست‌های تسلیم را بلند می‌کردند. اکنون کار آنها به جایی رسیده که ژست نظامی نه تنها اثر و کارکردی ندارد بلکه در چارچوب‌های عملی هم تکیه بر توان و رویکرد مستقیم نظامی برای آنها مخاطره‌آمیز است.

در سوریه و تقریباً در شش سال گذشته امریکا از همه کارت‌های بازی نیابتی، تروریستی، حمایت‌های تسلیحاتی و آموزشی و لجستیکی و نظامی غیرمستقیم و تا حدودی مستقیم استفاده کرده ولی خروجی و نتیجه دیپلماتیک و سیاسی هدف‌گذاری شده را به دست نیاورده و در شطرنج مذاکراتی با روسیه به نقطه «مات» رسیده است. با اینکه مقامات پنتاگون حاصل مذاکرات وزارت خارجه امریکا را به چالش کشیده‌اند و حاضر نشده‌اند تعهدات امریکایی در قبال تروریست‌های تابلودار القاعده را به اجرا بگذارند ولی هشدار و ژست «اقدام پیشدستانه هسته‌ای» آنها هم با موضع مقتدرانه روسیه روبه‌رو شده و برخلاف توهم‌های اردوغانی برای ایجاد منطقه پرواز ممنوع یا منطقه امن در شمال سوریه، اینک روس‌ها در ادبیاتی غیرهیجانی اخطار قطعی داده‌اند که مناطق دولت سوریه که از وجود تروریست‌ها پاکسازی شده، «منطقه عملیات ممنوع» است و در صورت هر اقدام هجومی به نیروها و امکانات سوریه و بدون اخطار قبلی هدف قرار می‌گیرند.

واکنش سریع مقامات امریکایی در قبال هشدار روسیه، امریکا را به شیر بی‌یال و کوپال تبدیل کرده و بر ضرورت مذاکرات جدید سیاسی با روسیه تأکید کرده و هم دستیار کری را به مسکو فرستاده‌اند و هم وزیر خارجه فرانسه را با یک طرح تاکتیکی و با کارکرد حفظ پتانسیل تروریست‌ها و فرصت‌سازی برای حکومت امریکا، به روسیه اعزام کرده‌اند. دیمیستورا هم با موضع اخیر برای خارج کردن النصره از حلب شرقی، همان سمفونی امریکایی را می‌نوازد تا بقیه تروریست‌ها را در حلب حفظ کند. پاسخ روسیه با اقدامات میدانی هماهنگ خواهد بود و امریکا ناچار به جداسازی تروریست‌ها از گروه‌های ادعایی میانه‌رو خواهد بود و عملیات برای پاکسازی حلب با قدرت در حال استمرار است. معادله قدرت نه تنها در صحنه میدانی بلکه در عرصه سیاسی هم در کنترل ائتلاف سوری-ایرانی-روسی و مقاومت است و هر تدبیر و اقدام ماجراجویانه با قدرت سرکوب خواهد شد، چه در شمال سوریه و چه در شمال عراق.

اخبار کوتاه

■ **نشست مشترک نفتی ایران، عراق، عربستان و روسیه**

خبرگزاری رویترز به نقل از منابع خبری اوپک اعلام کرد که وزیران انرژی ایران، عربستان و عراق در حاشیه کنگره جهانی انرژی، هفته آینده در استانبول با روسیه نشست مشترک برگزار می‌کنند. به گزارش ایرنا به نقل از رویترز، این نشست برای انجام گفت‌وگوهای غیررسمی با روسیه درباره تثبیت قیمت نفت برگزار می‌شود. انتظار نمی‌رود کشورهای حاضر در این نشست تصمیم‌گیری خاصی کنند بلکه این نشست فرصتی برای بررسی گام‌ها و اقدامات پس از توافق هفته گذشته اوپک برای کاهش سطح تولید نفت خواهد بود.

■ **الجبیر: دیگر کاری به حریری نداریم**

وزیر خارجه عربستان تأکید کرده که سعد حریری در انتخاب نامزد مورد نظرش برای تصدی پست ریاست جمهوری لبنان آزاد است و خود وی مسئول عواقب آن خواهد بود. به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه لبنانی الاخبار، عادل الجبیر در دیدار اخیرش با ژان مارک آیرو، همتای فرانسوی خود در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک گفت: عربستان کاری به اقدامات سعد حریری، رهبر جریان المستقبل لبنان ندارد. لبنان کشور حریری است و او در انتخاب‌هایش آزاد است. اگر بعداً مشکلی بین حریری و میشل عون، رهبر فراکسیون تغییر و اصلاح در پارلمان پیش بیاید این دیگر به ما ربطی نخواهد داشت و خود حریری مسئول عواقب انتخاب‌هایش خواهد بود. اخیراً سعد حریری از ریاض به بیروت بازگشت و دیدارهای زیادی با مقامات لبنانی از جمله میشل عون برگزار کرد.

■ **آمادگی جنوبی‌ها برای ششمین آزمایش اتمی کره‌شمالی**

وزارت دفاع کره‌جنوبی برای مقابله با آزمایش احتمالی موشکی یا اتمی کره‌شمالی پیش از هفتاد و یکمین سالگرد تاسیس حزب حاکم این کشور، آماده شده است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، یکی از مقام‌های وزارت دفاع کره جنوبی گفت که آنها بر این باورند که کره‌شمالی در حال آماده‌سازی انجام ششمین آزمایش اتمی خود است. امریکا هم با اعزام فرستاده خود به دو کشور متحد یعنی ژاپن و کره جنوبی تلاش دارد نظر این کشورها را برای اعمال تحریم‌های تازه علیه کره شمالی ترغیب کند. عکس‌های ماهواره‌ای جدید نشان‌دهنده افزایش فعالیت‌ها در سایت هسته‌ای کره‌شمالی و نزدیکی تونل‌های آن است.

■ **جنگ شدید در نزدیکی لشکرگاه مرکز ولایت هلمند**

منابع افغان می‌گویند در نزدیکی لشکرگاه مرکز ولایت هلمند در جنوب افغانستان، درگیری در نزدیکی این شهر شدت گرفته است و طالبان حوزه چهارم این شهر را در کنترل خود دارند. به گزارش بی‌بی‌سی، مقام‌های ولایت هلمند در خبرنامه‌ای گفته‌اند که در نتیجه عملیات نیروهای ویژه امنیت ملی در لشکرگاه، به طالبان تلفاتی وارد شده است. آنها درباره اظهارات ساکنان محلی جزئیاتی ارائه نداده‌اند.

■ **نوبل صلح به رئیس جمهور کلمبیا رسید**

جایزه نوبل صلح سال ۲۰۱۶ به خوزه مانوئل سانتوس، رئیس جمهور کلمبیا، به دلیل تلاش برای پایان دادن به پنج دهه جنگ با شورشیان فارک رسید. برنده جایزه صلح نوبل، روز جمعه هفتم اکتبر در مراسمی در اسلو پایتخت نروژ اعلام شد. خبرگزاری تریس فرانسه نوشته بود که کری و ظریف، فعال روسی و زن ایزدی از نامزدهای اصلی جایزه صلح نوبل هستند.

■ **امریکا در جنگ عراق از اورانیوم ضعیف‌شده استفاده کرده است**

یک شبکه اطلاعات منطقه‌ای به اسنادی دست یافته است که نشان می‌دهد جنگنده‌های امریکایی در حمله خود به اهداف سهل‌الوصل در عراق در سال ۲۰۰۳ از اورانیوم ضعیف‌شده استفاده کرده بودند. به گزارش آنا به‌نقل از خبرگزاری رسمی ترکیه (آناتولی)، این شبکه که دفترش در نایروبی، پایتخت کنیا قرار دارد، اعلام کرد: «تاریخ اسناد به سال ۲۰۰۳ بازمی‌گردد و شامل نتیجه تحلیل‌های عینی ارائه شده از سوی دانشگاه جرج واشنگتن می‌شود که تاکنون منتشر نشده است.» در این گزارش آمده است: «امریکا ۱۱۶ حمله هوایی با جنگنده‌هایی از نوع ای ۱۰ انجام و در آن اهدافی سهل‌الوصول همچون خودروها، کامیون‌ها و مواضع نظامی را با سلاحی حاوی اورانیوم ضعیف‌شده هدف قرار داد. ۱۶ درصد حملات به ساختمان‌ها، ۳۵ درصد به اهداف سهل‌الوصول، ۴ درصد به نظامیان، ۱۰ درصد به مواضع دفاعی و ۳۳ درصد به تانک‌ها انجام شد.»

■ **عقب‌نشینی ترامپ از اظهارات خود علیه مسلمانان**

کاندیدای جمهوریخواهان در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ امریکا از اظهاراتش درباره ممانعت از ورود مسلمانان به امریکا عقب‌نشینی کرده است. به گزارش رویترز، در ماه‌های اخیر، ترامپ گفته است که مهاجرت را از کشورهایی که شبه‌نظامیان در آنها فعال هستند به حالت تعلیق درمی‌آورد اما مایک پنس، معاون ترامپ روز پنج‌شنبه گفت که نامزد جمهوریخواهان در انتخابات ریاست جمهوری امریکا از موضع خود مبنی بر ممنوعیت تام ورود مسلمانان به امریکا عقب‌نشینی کرده است. وی در پاسخ به سؤالی از سوی شبکه خبری MSNBC درباره اینکه ترامپ می‌خواهد ورود همه مسلمانان به امریکا را منع کند، گفت: اصلاً اینطور نیست، او فقط به دنبال عدم ورود مهاجران از کشورهایی است که در آنها تروریست‌ها فعال هستند.